

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

Rīgā

2015. gada 24. septembrī

Satversmes tiesas 4. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs Gunārs Kusiņš, tiesneši Kaspars Balodis un Kristīne Krūma, kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto divdesmit 12. Saeimas deputātu – Andreja Klementjeva, Gunāra Kūtra, Jāņa Urbanoviča, Ingunas Sudrabas, Vitālija Orlova, Aivara Meijas, Silvijas Šimfas, Arvīda Platpera, Ringolda Baloža, Zentas Tretjakas, Raimonda Rubika, Artūra Rubika, Ivana Ribakova, Ivana Klementjeva, Igora Pimenova, Jūlijas Stepaņenko, Jāņa Tutina, Sergeja Mirska, Mihaila Zemļinska un Jāņa Ādamsona – (turpmāk – Pieteikuma iesniedzējs) pieteikumu (pieteikums Nr. 151/2015),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu:

1.1. atzīt likuma “Par valsts pensijām” 12. panta pirmo daļu, ciktāl tā paredz pensijas kapitāla aktualizācijai izmantot indeksu, kas mazāks par “1”, un pārejas noteikumu 65.2. apakšpunktu (turpmāk arī – apstrīdētās normas) par neatbilstošiem Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 91. panta pirmajam teikumam, 105. un 109. pantam un spēkā neesošiem no to pieņemšanas dienas;

1.2. noteikt to summu atlīdzināšanu, par kurām laikā pēc 2010. gada 1. janvāra pensijas apmērs ir samazināts, pensijas kapitāla aktualizācijai izmantojot indeksu, kas mazāks par “1”.

2. Likuma "Par valsts pensijām" 12. panta pirmā daļa nosaka:

"Vecuma pensiju aprēķina pēc šādas formulas:

$$P = K / G$$

P – gada pensija, kuras divpadsmitā daļa ir mēneša pensija;

K – apdrošinātās personas pensijas kapitāls, kas reģistrēts šīs personas personīgajā kontā un aktualizēts, ņemot vērā ikgadējos apdrošināšanas iemaksu algas indeksus. Ikgadējā apdrošināšanas iemaksu algas indeksa noteikšanā piemēro apdrošināšanas iemaksu algu summas reālā pieauguma robežu, kas nepārsniedz 15 procentus. Pensijas kapitāla aktualizēšanas un apdrošināšanas iemaksu algas indeksu aprēķināšanas kārtību nosaka Ministru kabinets. Pensijas kapitāls, kuram piemēroti apdrošināšanas iemaksu algas indeksi, ņemot vērā apdrošinātās personas izvēli, pieprasot vecuma pensiju, papildināms ar:

1) fondētās pensijas kapitālu, kas uzkrāts atbilstoši Valsts fondēto pensiju likumam;

2) *(izslēgts ar 20.10.2005. likumu);*

G – laika posms (gados), par kuru no pensijas piešķiršanas gada tiek plānota vecuma pensijas izmaksa."

Savukārt likuma "Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 65.2. apakšpunkts nosaka:

"Personām, kurām no 2010. gada 1. janvāra līdz 2015. gada 31. decembrim saskaņā ar šo likumu piešķirta vai pārrēķināta vecuma, izdienas vai apgādnieka zaudējuma pensija, to pārskata, pārrēķinot pensijas sākuma kapitālu un pensijas kapitālu atbilstoši šā likuma 12. panta ceturtās daļas noteikumiem, ievērojot šādus nosacījumus:

(..)

2) konkrētos gados pārskatāmās pensijas un to pārskatīšanas nosacījumi tiek noteikti ikgadējā valsts budžeta likumā un vidēja termiņa budžeta ietvara likumā, ievērojot valsts budžeta iespējas; (..)"

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā ne mazāk kā divdesmit Saeimas deputātu pieteikuma pamata lieta ir ierosināma, kolēģija izvērtē, vai:

1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;

2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;

3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18. panta prasībām;

4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;

5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu prasījums par likuma atbilstību Satversmei ir piekritīgs Satversmes tiesai. Līdz ar to šā lēmuma 1.1. punktā norādītais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

Savukārt šā lēmuma 1.2. punktā minētais prasījums izvērtējams lietas izspriešanas stadijā.

5. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 3. punktu tiesības iesniegt pieteikumu par lietas ierosināšanu ir ne mazāk kā divdesmit Saeimas deputātiem. Pieteikumu parakstījuši divdesmit Saeimas deputāti.

6. Vienlaikus Satversmes tiesas likums noteic, ka lieta ierosināma tikai tad, ja pieteikums atbilst arī prasībām, ko pieteikumam izvirza šā likuma 18. pants.

Pieteikumā ir norādīts Pieteikuma iesniedzējs un institūcija, kas izdevusi apstrīdētās normas. Tajā ir ietverts lietas faktisko apstākļu izklāsts un prasījums Satversmes tiesai.

Papildus tam Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkts noteic pienākumu pieteikumā norādīt arī juridisko pamatojumu. Proti, pieteikumam jāsaturo juridiski argumenti, kas atspoguļo pieteikuma iesniedzēja viedokli par apstrīdēto normu neatbilstību katrai no augstāka juridiska spēka tiesību normām, atbilstība kurai tiek apstrīdēta.

Pieteikuma iesniedzējs ir juridiski pamatojis apstrīdēto normu iespējamo neatbilstību Satversmes 91. panta pirmajam teikumam, 105. un 109. pantam. Līdz ar to pieteikums atbilst prasībām, kas tam noteiktas Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punktā.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. pantu, Satversmes tiesas 4. kolēģija

n o l ē m a :

1. Ierosināt Satversmes tiesā lietu “Par likuma “Par valsts pensijām” 12. panta pirmās daļas, ciktāl tā paredz pensijas kapitāla aktualizācijai izmantot indeksu, kas mazāks par “1”, un pārejas noteikumu 65.2. apakšpunkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 91. panta pirmajam teikumam, 105. un 109. pantam” pēc divdesmit 12. Saeimas deputātu pieteikuma (pieteikums Nr. 151/2015).

2. Uzaicināt institūciju, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – Saeimu – līdz 2015. gada 24. novembrim iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Satversmes tiesas 4. kolēģijas priekšsēdētājs

G. Kusiņš